

Ex 17, 1-7
Votum/groet; Ps 95: 1, 3; gebed; Ps 95: 4; lezen Ex 17, 1-7 / 1Kor 10, 1-5 / Heb 3, 7-14; LB 806; preek; filmpje https://www.youtube.com/watch?v=OvYmYChfvhc ; wet; Ps 25: 2; gebed; collecte; LB 802 (melodie Hatikvah); zegen
Bergschenhoek 12.8.2018

Dia *Is de HEER in ons midden, of niet? Dat is de vraag die Israël stelde. De vraag die op het spel komt te staan in de woestijn. Is de Heer in ons midden, of niet? Is God er echt bij? In ons midden? Of zegt Hij maar wat? Waaraan zou ik dat dan moeten zien en merken? Het is de vraag van ons leven, van onze geschiedenis, de vraag waar alles in mee komt, het is de vraag waarmee de Israëlieten God tergden en uitdaagden in de woestijn...*

Dia Ik las een verhaal eens over het einde der tijden. Voor de troon van God stonden alle mensen en alle volken opgesteld. Wachtend op de komst van Hem die over hen zou rechtspreken. Terwijl ze daar zo stonden te wachten, ontstond er rumoer en verzet. Mensen begonnen te roepen: 'Lekker makkelijk om recht te spreken over ons! Wij hebben hier op aarde de vreselijkste dingen moeten meemaken, terwijl Hij daar hoog en veilig in zijn hemel zat! Hij spreekt recht over ons? Laten wij rechtspreken over Hem! Wat heeft Hij gedaan? Waar was Hij?' Het rumoer en verzet verspreidt zich onder de mensen. Vuisten worden gebald, boze blikken gaan naar de troon die nog steeds daar staat te wachten. De handen worden ineen geslagen. Een tribunaal wordt benoemd. Een jood die de gaskamers van Auschwitz meemaakte. Een Indisch meisje dat slachtoffer werd van een brute groepsverkrachting. Een Syrische vluchtelingenmoeder die haar kind zag verdrinken in de golven van de Middellandse Zee. Zij staan klaar om God ter verantwoording te roepen, het vonnis te vellen. 'Laat Hij meemaken wat wij moesten meemaken! Laat Hij voelen wat wij hebben gevoeld!' Dan komt er beweging daar voor bij de troon. Een Lam betreedt het podium. Een Lam als geslacht. Bloedend uit zijn wonden. Een speer in zijn zij. Het wordt stil daar voor de troon. Niemand durft nog iets te zeggen. Iedereen beseft: wij klagen God aan, wij veroordelen Hem, omdat Hij er niet is, er niet was. Maar al die tijd was Hij er. Al die tijd ging Hij met ons mee. In Jezus het Lam. Maar wij zagen het niet...

Dia Ik moest denken aan dit verhaal bij de vraag die de Israëlieten stelden: Is de HEER in ons midden, of niet? De Israëlieten zijn onderweg. Van pleisterplaats naar pleisterplaats trekken ze. Op een dag is er weer watergebrek. Nu bij Refidim. En

alweer moet Mozes het ontgelden. De mensen dringen op hem aan. Het lijkt wel alsof het elke keer heftiger wordt. *'Geef ons te drinken'*, schreeuwen ze, *'geef ons water!'* Het dreigt uit de hand te lopen. Het wordt fysiek. *'Nog even en ze stenigen me'*, zegt Mozes. Zie je het een beetje voor je? Wat doe jij als het allernoodzakelijkste en het meest basale dat je nodig hebt, er niet is? De grens is toch een keer bereikt van wat mensen aan kunnen. Denk je in, zo heet als het was de afgelopen week. En er zou geen water zijn! Zou ik niet mijn nood klagen, roepen om hulp? Ja, als dat het was wat die Israëlieten deden. Om hulp vragen. Hun nood klagen. Daar is bij God alle ruimte voor. Psalmen genoeg waarin dat gebeurt, waarin mensen roepen naar de hemel: God, ontferm u, help ons toch! Dit is anders. Mozes noemt die plek later Massa en Meriba. Beproeving en Twist, betekent dat. *Massa*. Op de proef stellen. En dat moet je hier opvatten als: uitdagen, provoceren, ter verantwoording roepen. *Het volk morde*, staat er in vers 3. Er wordt een woord gebruikt dat alleen in de verhalen van de woestijnreis wordt gebruikt. Morren. Meer dan: mopperen, het ergens niet mee eens zijn. Maar: ruzie zoeken met God. *Meriba*. Twisten. Een rechtszaak aanspannen. Daar gaat het om. Wij gaan God vonnissen. net zoals in dat verhaal van het begin. Wie denkt Hij dat Hij is om ons zonder water te laten zitten? Is de Heer in ons midden, of niet?

Dia *En zo komt die vraag op de tafel te liggen. De vraag van Israël, de vraag van ons leven en van onze geschiedenis, de vraag waar alles in mee komt: is de Heer in ons midden, of niet? Is God er echt bij, of zegt Hij maar wat?*

Dia Voor de Israëlieten ligt het duidelijk. Het stadium van om hulp vragen is voorbij. De zaak ligt duidelijk. De grens is bereikt. Van God hoef je niks meer te verwachten. Met z'n allen gaan ze ook naar Mozes toe, niet naar God. Mozes moeten ze hebben. Wat moeten we nog met God? Aan Hem heb je niks. Is de Heer in ons midden, of niet? Hoor je de cynische ondertoon in die vraag? De Heer met die mooie naam van Hem – Jahwe, Ik zal er zijn – nou, mooi niet, niks van te merken, weg met Hem... Kijk, dat cynisme maakt het zo heftig hier. Want echt waar, in je nood roepen naar God, je armen de licht in gooien, vragen, schreeuwen *'God, help ons toch!'* – dat kan en dat mag, daar is alle ruimte voor. Hou je niet in! Maar dit, dat cynische en dat kleineren van wat God steeds al heeft gegeven en gedaan. Nee, de woestijnreis is geen plezierreis, zeker niet. Maar elke dag is daar wél die wolk die voor hen uit gaat. Elke dag ligt er manna om te eten op de grond. Vlees gaf God. Door de zee maakte Hij een pad. 't Is nou ook weer niet zo dat er niks van God te merken valt, *to put it*

mildly... En daar dan zo minnetjes over doen. Het water is op. En dan Go0d ter verantwoording roepen: Dan is Hij dus niet meer in ons midden. Dat raakt God. Daarmee trap je Hem op zijn hart. Daarom wordt er in de Bijbel nog een paar keer op deze geschiedenis teruggekomen. Als een waarschuwingssignaal. In Psalm 81 en 95 bijvoorbeeld. Daar tergden de Israëlieten Mij, daar zetten ze hun botte hakken in mijn ziel. Ook de schrijver van de brief aan de Hebreeënen komt erop terug in Hebreeënen 3. Hij citeert Psalm 95. En ook hij zegt: Ga niet die kant op, lieve mensen, laat het zover niet komen, dat je op zo'n manier God buitenspel zet, afdankt!

Dia *Is de Heer in ons midden, of niet?* Het is de vraag dus waarmee de Israëlieten God op de proef stellen. *Waarom stellen jullie God op de proef?*, vraagt Mozes. Het is een belangrijk woord in de woestijn. Op de proef stellen. In Exodus 15 en 16 kom je het tegen. Maar daar is het God die zijn volk op de proef stelt. En Mozes zegt erbij hoe je dat moet opvatten. Niet: ruzie zoeken. Maar, zegt Mozes, *de HEER wil weten wat er in jullie hart leeft*. God zoekt jullie hart. Stellen jullie je vertrouwen echt op Hem? En wat je steeds in die woestijnreis-verhalen ziet: wij mensen falen. Wij doorstaan de proef niet. We worden zo makkelijk van ons stuk gebracht, raken in paniek, gaan twijfelen en wantrouwen aan wat God doet en wie Hij is. Nu stellen wij Hém op de proef. We zoeken ruzie met God. *Is Hij in ons midden, of niet?* Een spannend moment is dat. Kan dat wel, dat wij mensen God op de proef stellen? Het is eigenlijk de omgekeerde wereld. Maar wat je leest hier in Exodus 17: God laat het toe. Hij gaat op de uitdaging in. Zonder rancune, zonder verwijt. Hij acht de klacht ontvankelijk en gaat ermee aan het werk. Alweer. Mozes moet zijn staf klaar houden. *De staf*, zegt God, *waarmee je op de Nijl hebt geslagen*. Weet je wat er toen gebeurde? Het water werd bloed. Er kwam een ramp over Egypte. Je houdt de adem in dus nu. Wat gaat er nu gebeuren? Een straf, een ramp? Nee dus! Sla ermee op de rots, zegt God. Er komt geen ramp, geen straf of oordeel. Maar water. Leven. Redding. Genade. Als een waterval. Genoeg voor iedereen om zijn dorst te lessen! **Dia** *Is de Heer in ons midden, of niet?* God pakt de uitdaging op. Is Hij in ons midden, God, Jahwe, Hij die heet 'Ik zal er zijn'? Het water stroomt uit de rots. God doorstaat de proef, en hoe!

Dia Ik hoop dat je beseft: God had het ook anders kunnen doen. Recht en reden genoeg. Wij mensen met dat cynische geklaag van ons. Wij mensen met die eeuwige neiging van ons om Gods aanwezigheid in ons leven af te meten aan hoe goed het met ons gaat. Hebben we genoeg, gaat het ons goed, dan is God er. Missen we van alles en nog wat, dan is Hij er niet. Zo zijn wij. Maar Gods genade stroomt maar door.

Zoals dat water uit de rots stroomt. Is Hij in ons midden, of niet? Het ligt eraan waar je naar kijkt. Kijk je naar de omstandigheden waarin je leeft? Of je het al of niet goed hebt, gelukkig en gezond bent? Hij is in ons midden als die rots die water geeft als je erop slaat. En nu staat er in het Nieuwe Testament een tekst die zegt: *die rots was Christus* (1Kor 10, 1-5). De rots is Christus. Dat lijkt gek... Hoezo, die rots is Christus? Maar toen dacht ik er verder over na. Wat een mooie gedachte! Die rots is Christus. Zo is de HEER in ons midden. Als je die rots ziet, denk je: wat heb ik eraan? Een dood stuk steen. Maar sla erop en je zult zien: water dat jou leven geeft en dat de hele wereld zal redden zal eruit stromen. Dat water is zelf niet het belangrijkste. Het zit in die rots. Je moet bij die rots zijn. En op die rots slaan. Er een beuk op geven. Dan zal die rots jou redden, jou het leven geven, dat jij nodig hebt. Zo ben Ik in jullie midden, zegt God Als een rots waar Mozes op sloeg. In mijn Zoon die kapotgeslagen hing aan het kruis. Zo is de HEER in ons midden. Kijk naar die rots, sla erop, en voel wat Hij geeft: ja, Ik ben in jullie midden, Ik ben erbij, Ik blijf jullie trouw, Ik hou je vast, Ik laat je nooit los! Is de Heer in ons midden, of niet? Daar zit Hij maar veilig in zijn hemel... Zeggen wij. Maar dan zie je Hem hangen, de Zoon van God, het Lam geslacht. Ons morren verstomt. God zegt: Kijk maar naar Jezus – en óf Ik er ben, niet uit jullie midden weg te slaan! De vraag is: zie jij het wel?

Dia *Is de HEER in ons midden, of niet? De vraag die op het spel staat onderweg in de woestijn. Tot op vandaag aan toe. De vraag die God tot het uiterste prikkelt en uitdaagt. En die Hij op onnavolgbare manier beantwoordt. Ik ben in jullie midden. Ik ben erbij. Om nooit meer weg te gaan. In Jezus mijn Zoon. In de Rots die levend water geeft. Sla op die rots, beuk er maar op los. En Ik zal jou leven geven, Ik zal jou redden, Ik zal de weg voor jou banen, Ik zal jouw dorst lessen. Hoe de weg ook gaat. Welke ontbering je ook tegen komt, hoe diep het dal ook is. Ik ben er bij. Ik ben in jullie midden. Ik ben in jullie midden om er nooit meer weg te gaan!*

Amen